

УКРАЇНСЬКИЙ ПЕРЕКЛАД: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

6 семестр (заочна форма навчання)

Загальна кількість годин: 90

Лектор: ст. викл. Пешкова О. Г.

Вид дисципліни: за вибором

Кількість кредитів: 3

Попередні умови для вивчення: немає

Мета: створення теоретичної бази, необхідної для успішного формування та подальшого розвитку навичок перекладацької діяльності; підготовка до самостійної розробки окремих питань історії та сучасного стану теорії та практики перекладу в Україні та ведення науково-дослідницької роботи в цьому напрямку.

Основні завдання вивчення дисципліни:

– *формування наступних загальних компетентностей:*

- Здатність вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії інтелектуального, культурного, морального і професійного саморозвитку та самовдосконалення, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства;
- Здатність до пошуку, аналізу і оцінки інформації, необхідної для вирішення професійного та особистісного розвитку. Набуття навичок з інтерпретування інформації в усній формі, перекладання та реферування її письмово;
- Здатність вільно спілкуватися державною мовою (усно і письмово);
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність приймати рішення в стандартних і нестандартних практичних ситуаціях і нести за них відповідальність;
- Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології для вдосконалення професійної діяльності;
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях з урахуванням міжкультурних аспектів комунікації;
- Здатність розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес;
- Здатність розуміти і поважати різноманітність і мультикультурність суспільства.

– *формування наступних фахових компетентностей:*

- Здатність усвідомлювати специфіку мовознавчого, перекладознавчого та літературознавчого компонентів; розуміти основні факти, концепції, проблеми в області філологічних знань;
- Здатність формувати судження про значення і сутність своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій;
- Здатність знаходити оригінальне застосування існуючих знань й умінь з обраної філологічної спеціалізації мовознавства, перекладознавства, літературознавства поряд з практичним розумінням того, як існуючі методи досліджень і аналізу застосовуються в філологічній науці для створення та інтерпретації нового знання;
- Здатність критично переосмислювати набутий досвід та новітні досягнення філологічної науки; оперувати сучасними методиками викладання іноземної мови, опираючись на здобуті мовні та соціо-культурні знання.

Зміст: Історія перекладу. Переклад конфесійної літератури в Україні. Історія перекладу як складова частина перекладознавства. Періодизація історії перекладу та думок про переклад. Дві тенденції у перекладі: дослівний переклад та переклад за змістом. “Острозька” Біблія. Українська Біблія (П.Куліша, Пулюя, Нечуя-Левицького; Огієнка; Хоменка). **Переклад в ХІХ столітті.** Розвиток літературного перекладу в Україні ХІХ сторіччя. Переклад на межі двох

епох. Майстри українського перекладу: травестії, харківські романтики, П. Куліш, М. Старицький, І. Франко, Л. Українка, Б. Грінченко, В. Самійленко. **Переклад в радянські часи та в післярадянський період.** Періодизація історії перекладу в Україні (Зеров, Кочур). Здобутки неокласиків (20-30 рр.): М. Зеров, М. Драй-Хмара, М. Рильський, Освальд Бурггардт. Прозаїчні переклади В. Підмогильного. Художні переклади М. Лукаша, Бориса Тена, Г. Кочура, І. Стешенко, В. Мисика, М. Москаленка, Р. Доценка, А. Перепад і інших. Переклад в Україні у пострадянські часи. Павло Тичина і його «суперницькі» переклади. **Інтерсеміотичний та галузевий переклад в Україні.** Театральний переклад в Україні. Переклад опер. Кінопереклад в Україні. Сучасні тенденції до перекладу наукової літератури та художньої літератури. Дипломатичний переклад. Сучасне ставлення до застосування автоматизованого перекладу.

Програмні результати навчання:

- здійснювати пошук і використання інформації, необхідної для ефективного виконання професійних завдань у галузі перекладознавства: добирати інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати, презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами;
- оцінювати історичні надбання та новітні досягнення перекладознавства;
- збирати, аналізувати та демонструвати знання основних положень і концепцій в області перекладознавства;
- планувати і здійснювати на належному рівні дослідження в галузі перекладознавства;

Структура: лекції – 10, самостійна робота – 80.

Форма організації контролю: залік

Мова викладання: українська

Навчально-методичне забезпечення: **Енциклопедія перекладознавства:** у 4 т. Т. 1: пер. з англ./ за ред. Іва Гамб'є та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: **О. А. Кальниченко та Л. М. Черноватого.** Вінниця : Нова Книга, 2020. 584 с. (Серія UTU Series); **Кальниченко О.А.** Історія перекладу та думок про переклад у стародавні часи. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2013. – 184 с.; **Коптилов В., Кочур Г.** П'ятьдесят лет украинского перевода (Краткий исторический очерк) *Література та переклад. Т.1.* Київ : Смолоскип, 2008. С.127–141; **Стріха М.** Український переклад і перекладачі: між літературою і націтворенням. К. : Дух і Літера, 2020. 520 с.; **Шмігер Т.** Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя К. : Смолоскип, 2009. 342 с.; **Шмігер Т.В.** Перекладознавчий аналіз – теоретичні та прикладні аспекти: давня українська література сучасними українською та англійською мовами. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 510 с.; **A History of Modern Translation Knowledge: Sources, Concepts, Effects/ Gambier Y., d'Hulst L. (eds.)** Amsterdam, John Benjamins, 2018.